

Studering med särskilda behov och tillgänglighet vid Polisyrkeshögskolan

Anvisning

Polisyrkeshögskolan

12.3.2020

Studering med särskilda behov och tillgänglighet

Anvisning för beaktande av studerande med särskilda behov vid Polisyreshögskolan

Polisyreshögskolan ska ombesörja tillgänglighet till studier och arbete som en del av sin verksamhet (bl.a. diskrimineringslagen 1325/2014).

Utbildningen vid Polisyreshögskolan styrs och undervisningens och lärandets kvalitet säkerställs med hjälp av pedagogiska riktlinjer. Riktlinjerna styr planering, genomförande, utvärdering och utvecklande av undervisning och lärande. De pedagogiska riktlinjerna styr särskilt med hjälp av läroplanerna en förbättring av de studerandes färdigheter och utveckling till experter. Studierna stödjer och framhäver den studerandes egen aktiva insats i lärandet jämte personliga framsteg i professionella färdigheter. Lärandet ska vara ett inspirerande, kreativt och ansvarsfullt utvecklingsarbete som undersöker arbetslivet.

Syftet med denna anvisning är att bidra till att undanröja hinder som tillstöter i studierna. Många arbetssätt främjar lärande för alla studerande.

Som begrepp uttrycker tillgänglighet en större omfattning än hinderfrihet och inbegriper utöver den fysiska omvärlden även en social och mental dimension. Med tillgänglighet vid en högskola avses att olika arbets- och studiemiljöer skapas så att alla studerande och hela personalen kan fungera på lika villkor oavsett dessas personliga egenskaper. Med andra ord anger tillgänglighet vid en högskola hur väl en högskolas egenskaper såsom lokaler, elektroniska system, lärandemiljöer, undervisningsmetoder och attitydklimat gör det möjligt för till sina personliga egenskaper olika studerande i olikartade livssituationer att uppleva delaktighet och likabehandling. Tillgänglighet innebär likaså att studieförhållandena byggs upp för att så väl som möjligt stödja varje studerandes lärande med varierande flexibla lösningar.

Vid Polisyreshögskolan främjas tillgängligheten till studier genom ett utbud av olika typer av flexibla studiealternativ. Med flexibla studiealternativ avses att studier ordnas på många olika sätt och i olika studiemiljöer. Med flexibla studiealternativ avses att verka för att alla studerande erbjuds smidiga studiemöjligheter. Med smidighet avses även en mångsidig bedömning av den studerande, flexibla val av studieväg och genomförande av dessa. Tillgänglighet till studier kan

främjas genom olika tentamens- och undervisningsarrangemang, mångsidig undervisning samt tillräcklig handledning och rådgivning.

Ibland erbjuder inte läroplanens flexibla studiearrangemang ett tillräckligt stöd för smidig studieframgång. Den studerande kan beviljas specialarrangemang för studierna i fall av bestyrkta inlärningssvårigheter, sjukdom eller funktionsnedsättning som påverkar studierna.

Specialarrangemang i undervisning eller studier innebär inte avkall på delmål i studierna. Syftet med arrangemangen är stödja olika sätt att nå målen.

Studerande med särskilda behov

Studiefärdigheter och inlärningsförmåga är i högsta grad individuella egenskaper, varför det inte finns bara ett rätt sätt att studera eller lära. Varje studerande är unik och egenartad i sitt sätt att lära. Olikheten mellan studerande kan bland annat ta sig uttryck i olika sätt att lära och inhämta kunskap, olika strategier för lärande och i olika fall av inlärningssvårigheter. Det viktigaste är att den studerande är medveten om och förbättrar sin färdigheter för lärande och på så sätt utvecklar mallar för att komma till rätta med eventuella inlärningssvårigheter.

För en vuxen studerande är det viktigt att inse värdet av ny kunskap och den nytta personen har av kunskapen. En vuxen person ska ta ansvar för sitt lärande och för sin studieframgång. Det är av stor betydelse hur vuxenstuderande förhåller sig till lärande och uppfattar sig själv som studerande. Det kan hända att ungdomsårens dåliga erfarenheter av lärande har befast en negativ attityd hos den vuxna om sig själv som studerande.

Information om inlärningssvårigheter

Med inlärningssvårigheter avses allmänt svårigheter att nå målen för studierna. Man talar om sådana då det krävs mer tid och ansträngning än vanligt för den studerande att nå studiernas mål. Svårigheterna har inget samband med personens begåvning eller inlärningsförmåga. De kan ta sig olika uttryck beroende på svårigheten i lärandet och på personens ålder.

Inlärningssvårigheterna kan bestå av **läs- och skrivsvårigheter** (dyslexi), **språksvårigheter** eller **matematiska svårigheter** (dyskalkyli), olika slags **gestaltningssvårigheter** eller **koncentrationssvårigheter**. Enligt en uppskattning kan upp till tio procent av finländarna vara drabbade av dyslexi. Inlärningssvårigheter kan även förekomma av andra skäl än

utvecklingsrelaterade orsaker. Mentala orsaker såsom depression, utbrändhet eller mentala störningar kan försvåra lärandet.

Dyslexi gör det svårt att läsa, lyssna och skriva. Svårigheterna kännetecknas huvudsakligen av oförmåga att gestalta och processa auditiv information. Dysfunktionen kan uppträda som felstavning, felläsning, långsamhet, svårigheter att producera text, koncentrationssvårigheter samt svårigheter att reproducera och memorera meningar eller text.

Koncentrationsstörningar kan yttra sig i svårigheter att reglera, inrikta och upprätthålla koncentrationen samt exempelvis att styra handlingars planering och målinriktning jämte vaksamhet i utförandet. Koncentrationen kan vara lättstörd och personen orkar nödvändigtvis inte ägna sig åt en och samma sak under längre stunder åt gången. Att slutföra uppgifter, utföra enformiga uppgifter och finslipning av detaljer kan vara svårt för personen.

Hur kan den studerande stödjas i sina lärandesvårigheter

Många åtgärder som har vidtagits i syfte att förbättra tillgängligheten till undervisningen stödjer dessutom de studerande som har särskilda inlärningsvårigheter. Den identifiering och det tillgodoräknande av tidigare förvärvad kunskap som äger rum i det inledande skedet av studierna kan ge mer tid för andra prestationer och även inverka på studietidens längd.

Läraren avgör vilka stödåtgärder man har möjlighet att sätta in. I detta avgörande bedöms i första hand möjligheterna att nå kunskapsmålen, varvid man även strävar efter att förverkliga en likabehandling av de studerande.

Exempel på stödåtgärder och specialarrangemang i undervisningen:

- Undervisning byggs upp så att den får en tydlig sammanhängande struktur: huvudavsnitten presenteras i början och repeteras i slutet av undervisningen.
- Undervisningen åskådliggörs med hjälp av olika visuella hjälpmedel.
- Föreläsningssituationerna kännetecknas av lugn muntlig framställning som kompletteras med exempel, iakttagande av de studerandes reaktioner, frågor och svar. I stora lokaler ska apparater för ljudåtergivning användas.
- Undervisningsmaterialet sammanställs på kortfattat och klart allmänspråk.

- I mån av möjlighet delas materialet exempelvis via Moodle ut till de studerande innan undervisningen vidtar.
- Lektioner, föreläsningar eller anvisningar spelas in, filmas eller bandas.
- Multisensoriell undervisning. Föreställ dig många sätt att förklara samma sak: visuellt, auditivt och genom handling och demonstration. Multisensoriell undervisning är något alla kan dra nytta av.
- Undvik tävlingssituationer.
- Svar text på vitt papper kan ge ett oroligt intryck och få raderna att hoppa. Testa text på färgat papper eller ge eleven ett raster som underlättar läsningen.
- Tillräckligt stor och tydlig font (till exempel Arial), vid behov förtydligande av texten genom fetstil i stället för kursivstil eller understreckning.
- Korta rader, smala spalter och jämnad vänster marginal underlättar läsandet.
- Lyssna och anteckna vid skilda tillfällen.
- Tala inte vänd mot filmduken eller tavlan: många vill se munnen s rörelser.

Exempel på stödåtgärder och specialarrangemang vid tentamen:

- Klart formulerade entydiga frågor och svarsanvisningar som vid tentamen framställs både muntligt och skriftligt.
- Tydliga anvisningar om huruvida frågorna är obligatoriska eller alternativa.
- Tillräckligt med utrymme för svar.
- Undvik tidsbegränsade uppgifter. De mäter inte kunskap, utan snabbhet.
- Undvik flervalfrågor.
- Muntlig tentamensmöjlighet / muntlig kompletteringsmöjlighet för tentamen eller svar.
- Möjlighet att genomföra tentamen på ett alternativt sätt till exempel i form av en essä.
- Möjlighet att använda dator.
- Tentamenssal utan störningar, gles sittordning eller separat rum, möjlighet att använda öronproppar.
- Tentamenssvarens språkriktighet, klara och exakta uttryck är viktiga bedömningskriterier. S.k. skrivfel eller dålig handstil ska inte bestraffas i bedömningen som ska ta fasta på den studerandes kunskaper.
- Förlängd tentamenstid. Exempelvis med 20 – 30 minuter i fall av en två timmars tentamen.

Gör så här när du behöver specialarrangemang

1. Skaffa dig ett **officiellt dokument om dina inlärningssvårigheter**. Då en studerande behöver specialarrangemang, ska inlärningssvårigheterna, sjukdomen eller funktionsnedsättningen vara verifierad genom ett sakkunnigutlåtande eller intyg.

2. Lämna ett officiellt dokument om inlärningssvårigheterna **till studiehandledaren** som tillsammans med dig sammanställer en framställan om **specialarrangemang**.

I framställan om specialarrangemang antecknas en motivering till specialbehovet utifrån sakkunnigutlåtandet och överläggningen tillsammans med förslag och idéer till underlag för specialarrangemang i studierna. I förslaget till specialarrangemang antecknas även hur länge det ska gälla.

3. Avtala med varje lärare om eventuella specialarrangemang under studieperioden och likaså om att inlärningssvårigheterna ska beaktas i bedömningen av studieprestationen. För ändamålet kan du ta hjälp av ett färdigt förslag till specialarrangemang. Läraren och den studerande kan dessutom avtala om andra arrangemang som är motiverade och tillämpliga under studieperioden. **Beslutet** om vilka specialarrangemang som ska vidtas **fattas av läraren**.

Den studerande ska kontakta läraren för att avtala om specialarrangemangen i god tid innan studieperioden börjar. Behovet av specialarrangemang kan gälla kortare eller längre tid och specialarrangemangen kan gälla en eller flera studieperioder åt gången. Läraren får inte mot den studerandes vilja tala om inlärningssvårigheterna för andra lärare eller övrig personal.

Läraren får stödja den studerande, om läraren märker att den studerande har svårigheter i studierna, även om inget officiellt intyg om saken föreligger.

4. **Tentamina** med specialarrangemang är en fråga som den studerande ska ta upp med studieperiodens lärare senast två (2) veckor före tentamen. Den studerande ska likväl även anmäla sig till tentamen inom den normala anmälningstiden för tentamina.

Läraren underrättar studerandetjänsterna om en tentand som fordrar specialarrangemang. Studerandetjänsterna reserverar ett separat tentamensrum. För övriga tentamensarrangemang svarar den lärare som är tentator.

Om du tror att du lider av inlärningssvårigheter, ska du prata om saken med läraren, din lärartutor eller studiehandledaren. Även studerandehälsovården står till tjänst med hjälp och råd.

Leena Ranta, studiehandledare

[leena.ranta\(at\)poliisi.fi](mailto:leena.ranta(at)poliisi.fi)

0295 483 402

rum B129 (i biblioteket)

Överkommissarie Paula Laitila

[paula.laitila\(at\)poliisi.fi](mailto:paula.laitila(at)poliisi.fi)

0295 483 236

rum D107

Källor och närmare upplysningar (på finska):

Hinderfria studier

ESOK.fi

Beaktande av mångfald bland studerande vid högskolor

[broschyrer om projektet ESOK](#)

Tillgängliga studier: Projektet OHO! förbättrar tillgängligheten till studier

[ESOK-projektet OHO!](#)

För bättre tillgänglighet, studiekapacitet, välmående och delaktighet vid högskolorna

[Projektet OHO](#)

[Läroverkstaden - en möjlighet till dyslexitest](#)

[Eri-laisten oppijoiden liitto ry \(Förbundet för all inlärning\)](#) (Dyslexitest, perceptionstest, lära på ditt eget sätt)

Oppimisvaikeus.fi – Information och stöd för unga, vuxna och yrkesverksamma med inlärningssvårigheter. (bland annat en förteckning över identifikationer av inlärningssvårigheter)

Oppimisvaikeus.fi

Oppimisvaikeus.fi - Litteratur om inlärningssvårigheter hos vuxna

Information om hinder för lärande: [Niilo Mäki Institutet](#)

[Förslag till specialarrangemang i högskolesamarbetet i Tammerfors](#)